

GORICA

(Zjutranje izdanje).

Izhaja vsak **torok** in **petek** v tednu ob 11. uri predpoludne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana do konca decembra 1 gl. 20 kr.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Namskih ulicah po 5 kr.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Veturini, h. št. 9.

Dopise, oglase in datotbino sprejema „Narodna tiskarna“.

Oglasi se računajo po petit-vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 7 kr., ako se tiskajo 2-krat po 6 kr., ako se tiskajo 3-krat po 6 kr. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič

Tiska „Narodna tiskarna“ A. M. Obizzi (odgov. J. Marušič).

Jasni se!

Z grozo navdani so prihajali rodoljubi v Gorici drug drugemu naznanjat nenaravni prizor razvijane človeške narave.

Prav smo sodili, ko smo zadnjic trdili, da se mora zgražati slovenski narod nad ovaduškimi napadi na ljubljene voditelja goriških Slovencev in da se je razširila po celi deželi razburjenost in ogorčenost nad počenjanjem ovaduha. — V mestu se je dalo na razne načine duška veliki ogorčenosti, a tudi z dežele smo dobili poročila, da se ovadustvo obsoja že samo in da ovaduh se ubija sam. Značilno je, da je prišel k nam omikan veleposestnik, priznal, da dostej je gledal nepristransko novi boj, ki se bije na Goriškem; neutralen je bil ter le s posebno pozornostjo opazoval.

Odprto pismo Andreja Gabrščka pa mu je zaprlo srce do stranke, pri kateri vlada ovadustvo.

V prežalostnem položaju, v katerem se nahaja slovenski narod na Goriškem — posebno z ozirom na razkol, katerega se hoče imeti na vsak način, v katerem se rabi celo najnesramnejše orodje, grdo ovadustvo, v tem položaju je spoznanje o noveselo znamenje, katero nas navdaje z upanjem, da se polagoma zjasni in da narod naš ima toliko poštenosti v sebi, da obrne hrbet ovadustvu ter se oklene svojih poštenih narodnih voditeljev s popolnim zaupanjem.

A ne le z besedo, ampak tudi s pesom si daje duška ogorčeni narod.

Ne moremo drugače, nego da objavimo vsaj nekaj došlih nam dopisov, iz katerih se razvidi, kako se sodi po deželi delo slovenskega Elijalta.

Odličnega slovenskega rodoljuba članek se glasi:

Goriški izdajica.

Rod žalostno-proslulega Iskarjota tudi na Goriškem še ni izumrl. Kakor je nekdanji židovski Iskarjot izdal svojega gospoda, učnika in dobrotnika, tako je tudi goriški ovaduh izdal svojega nekdanjega prijatelja, očeta, uzornega duhovnika in najodličnejšega rodoljuba med goriškimi Slovenci, kakor ga je nekdanj sam imenoval, katerega pa zdaj v vsaki „Soči“ ostudno blati in mu vsako zaslugo za narod odreka, da bi se tem bolj samega sebe s tujim delom in zaslugami dičil, kakor sraka s pavovim

PODLISTEK.

ŽUPANI.

(Odlomek iz večje povesti).

Bolgarski; T. G. Vlahjov (Veselin).

—*—

I.

Naposled (v četrto) je bil izbran Mladen Milenkov na čelo novemu starejšinstvu. Bil je učitelj, nasprotnik vsega krivičnega in nepostavnega, svojevoljnosti in stiskanja, pošten, odkritosrčen in pravičen mož.

Trebalo je samo še to, da ministerstvo potrdi volitev in da bode izbran za župana. „Nu, tudi to se zgodi gotovo v kratkem času“, si je mislil. „Kajli volitev je bila pravilna, nobeden ni temu ugovarjal ali nasprotoval, torej bo tudi volitev potrjena in jaz bodem župan.“

„In tako se mi izpolni moja davna želja. Res, da mi ni šlo prav vse po volji, ker niso bili izvoljeni vsi moji pristaši v starejšinstvo, marveč tudi neki drugi možje — in mej njimi tudi verolomni Trajko Prvanov, ki me bo gotovo oviral v mojem delovanju; ali nič za to! Saj večina je ven-

perjem. Izdan in ovajen je toraj občinstvu dr. Gregorčič, deželni in državni poslanec kot pisatelj članka: „Dr. Tonkli in njegova okolica“, kateri je bil natisnjen v „N. Soči“ 30. feb. 1891. S tem ovadustvom si je goriški Elijalt sam sebi nadal ime, ki ga vsa ljudstva izobrazena in neizobrazena z gnusom imenujejo „Izdajica“.

Za Boga, kedo se bo še kdaj upal v Gaberščekovo „Sočo“ kaj rezkega pisati, posebno proti nam neprijazni vladi in njenim organom, ko je dopisnik v vedni nevarnosti, da ga ta poštenjakovič prej ali slej izda — ovadi?

Uredniška tajnost — uredniško jamstvo molčečnosti pri „Soči“ je blizo toliko vredna, kakor zakonska zvestoba nekaterih ljudi. Ker ni mogel z vsemi Tumovimi članki, ne se svojimi piškavimi blodnjami „Brez programa“ dr. Gregorčiču škodovati, posegel je po najostudnejšem orodju, ovadustvu, da bi ga pred občinstvom oblatil, ponižal uničil. Sicer je pa moral ta poštenovič že prej kje to ovaditi, ker se je že 20. julija t. l. pred občnim zborom „Sloge“ trosila med volilci, posebno duhovniki vest: Pisatelj članka „Tonklijeva okolica“ ni nihče drugi, nego dr. Gregorčič. Ali to umazano sredstvo ni nič pomagalo. Dr. Gr. je s svojimi kandidati zmagal. Izdajalec bil je že takrat sojen, pa Greg. pristaši mu niso hoteli Iskarjotovega pečata na čelo pritisniti, ker so slutili, da tak burjasti človek si ga bo prej ali slej sam pritisnil, kar je tudi res pretekli torok 17. t. m. storil.

Dobro teknilo izdajica! Ako je še kaj sličnega v grešni, bolni duši — le na dan, potem pa poberi se, kakor je rekla predzadnja „Gorica“, da se rana razkola, katero si se svojim vrednim tovarišem goriškim Slovincem usekal, zaceli za marljivo vspešno delo.

Zdaj si pa oglejmo izdanega dr. Gr. Znano je prav dobro slov. politikom, kako in zakaj je bil nastal pred leti med dr. Tonklijem in dr. Gregorčičem boj. Šlo se je v tem boju za državnozbornski mandat — Tonkli ali Gregorčič. Obe stranki sta se za svojega kandidata z vso vnamo poginjale in večkrat sta si bile v lasih, da se je mnogo na enej in drugi strani grešilo. Katera stranka je bila v tem boju bolj strastna, ne bomo mi sodili, rečemo le to, da se je moral dr. Greg., kateri je bil razupit kot najhujši liberalce, braniti proti svojim tedanjim nasprotnikom in naj so bili katerikoli. V tej obrambi je bil napisan članek Tonklijeva okolica. Po vsebini

dar-le moja in torej bodem mogel izvršiti vse, kar sem si bil namenil. Res, da imam tudi nasprotnike; ali to me bode le bodrilo, da bodem še bolj pazljiv in previden pri svojem delovanju.“

Mladen je bil zadovoljen.

Drugače pa Trajko*) Bil je sicer tudi sam v starejšinstvu; ali imel je poleg sebe le dva somišljenika... „Od kod je prišla Mladenu ta bedasta misel v glavo, da hoče biti župan? Ali se ni mogel držati svojega učiteljstva? Kaj se usiljuje tje, kjer ga ni treba!“ Tako si je mislil.

S tem županom ne bo dobrega — Trajko je to čutil. „Ta se ne bo šalil in ne plašil tako, kakor prejšnji Stančo Pešov!“ Saj sva si bila prej z Mladenom tovariša, in torej ga dobro poznam! Ta me ovadi še sodniji radi mojega županovanja, kakor se je bil izrazil še pred volitvijo. In potem? Ah, od kod se je vzela ta prokl... Mladen!“

„Če že niso mogli izbrati mene — pa naj bi bili volili koga drugega; makari spet Pešova.“

*) Župan v predzadnji dobi in krčmar.

**) Župan v zadnji dobi (pred Mladenom) in krčmar.

in obliki je bil članek tak, da ga je dr. Gr. po prvi razburjenosti sam, ker se mu ni podala okroznica goriške duhovščine v podpis, v „Soči“ s svojo izjavo obsodil ter pregrešek tako popravil. To pa ni goriškemu ovaduhu po volji, ker pravi, da se je bil dr. G. le potuhnil. Takim nepoboljšljivim ljudem alla Gab. bi bilo spoznanje pregreška, obžalovanje in preklic le potuhnjeno, hinavščina, farizejstvo, kaj ne zelena „Soča“?

Mi „Goričani“ pa smo te vére: Pasti, to je človeško, ali vstati t. j. pregrešek spoznati, obžalovati in preklicati, to je božje. In to je dr. Gr. svoj čas storil — naj bi ga v tem posnemal tudi goriški ovaduh, kateri naj nikar ne misli, da zaradi teh ostudnih ovadeb bo duhovščina in ljudstvo od svojega poslanca odpadlo. Ne, ampak se bolj tesno se ga bo oklenilo, ker ga pozna kot vernega duhovnika, moža jeklenega značaja, požrtvovalnega pa vsestransko delavnega deželnega in državnega poslanca — pozna, kot pravega voditelja goriških Slovencev. Tako je in tako ostani!

Nemški drž. jezik pa člen 19. avstrijskih osnovnih zakonov. — Kako se to strinja?

V pravni, svobodni, moderni državi bi ne bilo trela nikakih „jezikovnih naredeb“. Pravice narodnosti in jezikov v taki množični državi, kakoršna je Avstrija, bi morale biti jasno določene v zakonu. Jezikovne naredbi za Češko so bile samo slabo paliativno sredstvo proti nezakonitostim v obrambo Čehov. Dvojna napaka pa je bila ta, da so se bile izdale te naredbi samo za Čehe, kakor bi jih mi Slovenci ne potrebovali. No, bilo je vsaj nekaj provizoričnega.

Dne 17. t. m. pa je preklicala „vlada“ se te jezične naredbi za Češko, zadavila, kakor znorela mati, svoje lastno dete. Ves svet vé, da je vlada kapitulirala pred nemško obstrukcijo. Wolf je tedaj na vrhuncu svoje moči, pravi generalissimus, ki ukazuje, in čigar komandi se uklanja in umiče vlada in vse, kar nosi vladno ime v naši državi. Prekrasne razmere v moderni evropski monarhiji, kjer so Nemci v ogromni — manjšini z ozirom na ostalo prebivalstvo! Uspehi dajejo človeku pogum, in nespametni bi bili voditelji nemško-nacionalne stranke, če ne bi šli dalje, in če ne bi zahtevali za Nemece še večjih predprav. Der Appetit kommt beim Essen... .

Tega smo že poskusili; ta bi me ne ovajal, in tudi zaradi krème bi se ga ne bal; že vem, kako je treba tekmovati (konkurirati) z njim. Da, boljše bi bilo, da bi bil izvoljen vsaj Pešov!“

„Pa res — kako neumno je ta delat! Imel je v roki županstvo in vso moč, pa gre in pusti vse ter naloži vse to Mladenu! Kaj je trebalo tega učitelja? Eh, pozneje se je domislil tudi Pešov, ali prepozno — Mladen se mu je bil že izmuznil iz rok! Vem, da se zdaj tudi Pešov srdi! Ali naj — prav mu je, naj se srdi!“

„Zdaj bode ostal še bolj zadej nego jaz! Prej je šel, poklical načelnika (glavarja), spravi me od županstva in že je mislil, da me je uničil. Ali na — mene so pa vendarle izbrali v starejšinstvo, če tudi le z dvema mojima prijateljema, pa vendar smo notri. Ali on? Niti jednega svojih mož ni mogel spraviti v zbor. Naj se togoti! Prav mu je!“

In pri vsej nezadovoljnosti se je Trajko vendar pomiril: prvič, ker je bil vsaj deloma sam zmagal; drugič, ker je bil Pešov propadel, in je bil ta brez dvojbe še veliko bolj poparjen nego on sam.

Najvažnejša zahteva je nemški državni jezik za vso Avstrijo. Ker pri naš sploh ni nič nemogoče, kadar se gre za to, da se pritiskajo Slovani, mogoče je tudi to, da dobodo Nemci za svoj gorostasni predlog zaveznikov v najmerodajnejših in najvišjih krogih. Saj smo že slišali, da se nemški binškoštni program odobrava na najvišjih mestih.

Nemogoče torej ni, da vlada simpatizuje z nemškim državnim jezikom že iz strahu pred Wolfovo soldatesko!

Toda vpraša se vendar: Kaj pa je potem s členom 19. naše ustave, kateri člen proglašava vsako narodnost v tej državi za enakopravno in zagotavlja vsem dotičnim jezikom popolno veljavnost in enakovrednost v soli, v uradu in v javnem življenju?

Vsak nejurist mora uvideti, da se poprej, nego se spremeni ustava, poprej, nego se spremeni osnovni zakon in poprej, nego se črta važni § 19., ne more uveljaviti nemščina za državni jezik!

Sevé za take pomisleke se Wolf et consortes ne menijo, saj vedó, da so dosedaj s surovo silo, z vojezdajsko svojo agitacijo dosegli še vse, kar so hoteli.

Morehiti pa parlament Nemcem na ljubo korigira osnovne zakone, eliminira sitni člen 19. in tako napravi svobodno pot Prusiji? ... Mi pa, ki živimo in dihamo pod samovlado § 14., moramo biti pripravljani na vse. Toda — „svaka sila do vremena“. Dan plačila že tudi pride. Do tedaj pa se držimo Slovani obstoječih zakonov. Na podlagi teh državnih zakonov se bomo borili za svoja prava in neprestano kazali na kršitelje in teptalce zakonov, pa naj stojé ti ljudje nizko ali visoko.

„Jezikovne naredbi“ so bile polovičarska krparija in zato jih ne bo škoda! Samo, predno se zavrže zakrpana suknja, treba poskrbeti za novo, solidno! Jezični zakon se mora izdati za vse narodnosti in jezike v Avstriji, ne samo za Čehe! Avstrijski mogotei naj se ne domišljujejo, da pojdemo vsi Slovani rodovoljno pod nemški handžar v smrt! Za to je prepozno! „Sl. N.“

Dopisi.

Iz učit. krogov gor. okraja. Naše gmotno stanje je tako, da pride kmalu, kakor najslabše v Avstriji, v pregovor. Sluge, orožniki, finančni stražniki, vsi so dobili kak poboljšek, le učitelji na Goriškem smo odšli

II.

In res je bil Pešov še bolj nevoljen nego Trajko.

„Prekanil me je ta pasji sin!“ reče si, ko je videl izid volitve.

„Pa zdaj?“ mislil je Pešov drugega dne zjutraj, ko se je spomnil onega vrvenja volilnega dne. „Da bi vsaj drugih listkov ne bil razdajal, bi bilo drugače. Potem bi bil vedel Mladen, da sem mu jaz pomagal, da sem ga jaz spravil na županski stol — in bila bi druga stvar, ne bi smel biti proti meni. Ali zdaj? Napravil sem samo toliko, da bo vedel, da sem njegov nasprotnik in me bo črtil! Potlej pa pojdi se prepirati s to burno glavo! — Pa kaj je bilo meni treba, da sem se bavil s tem pustim učiteljem, ah — kaj je bilo treba!“

Nekateri njegovih prijateljev so prišli v krčmo, da bi videli: kako sodi Pešov to, kar se je bilo zgodilo in kaj misli o tem.

„E, kako pa je prišlo to, brate Stančo?“ „Zgodilo se je pač tako...“ odgovorila s kislim obrazom. Prevarili so nas.“

(Dalje pride).

praznih rok. Tje pa sem se razpisujejo službe obč. tajnikov, obč. slug in policajev, ki prejemajo plače, kakor učitelj, ki službuje po 15 let, in več, namreč po 400 do 600 gl. brez postranskih služkov.

Kdo je še tako nespameten, da pošlje svojega sina na učiteljske? A da bi reveži še vedeli, koliko dela in truda, koliko grenkih ur jih čaka, izvestno bi se posvetil le malokdo temu najzadnjemu, izmed zadnjih stanov! In pri vsem tem nam predstojna oblastva še kratijo in pridržujejo to, kar nam postava priznava. Gospoda se malo zmeni za dotični vnebovpijoči greh!

Že več mesecev je izpraznjeno jedno mesto I. pl. vrste v našem okraju. Moral bi se pomakniti eden učitelj iz II. pl. vrste v I. in jeden iz III. v II. t. j. dva učitelja bi morala po postavi in pravici dobivati po 8 gl. 33 kr. na mesec več. Ta denar si pa pridržuje c. k. okr. š. svet, dočim ubogi učit. otroci pomanjkanje trpe! Ali je to pravično, ali je to človeško, ali je to krščansko? Prosimo g. predsednika okr. š. sveta, poznajoč njegovo blago srce, da bi čim prej odpravil to vnebovpijočo krivico.

Dosti na tem sta kriva tudi učit. zastopnika, ki se ne potezata zadosti energično za naše pravice. V drugih okrajih se ne pripeti kaj jednecega. Ali sta čitala, kako dela g. Vrtovec? Prav je imel, vzkliknivši v „Slov. Narodu“: „Še hlače naj vam vzamejo.“ Se ve, kdor živi v obilnosti, temu se ne mudi, ali pomisliti bi morala gospoda, da zastopata svoje tovariše, ki v pravem pomenu česede stradajo. Za take bi bilo 8 gl. 33 kr. mesečno precejšnja pomoč. Zatoraj g. zastopnika, pri prvi priliki zganita se, ter zahtevajta to, kar nam gre po božji in človeški postavi!

Iz Vrtojbe. († Jožef Soban, c. k. učitelj v Trstu.) Preteklo sredo 18. t. m. smo slovesno pogrebili bivšega učitelja na c. k. ljudski šoli v Trstu, gospoda Jožefa Sobana. Pokojnik je bolehal že več časa; imel je bajé vnetje ledjic. Zdravniki so uporabili vso svojo zdravniško vednost, da bi mu rešili življenje. Svetovali so mu premembo zraku in podnebja. Zato je prišel pred mesecem dni v svojo rojstno vas Vrtojbo. Toda vsa lečila so bila zaman; preminol je pretekli ponedeljek, previden s svetotajstvi za umirajoče v 47. letu svoje dobe. — Oženjen ni bil; zato ni imel naslednikov; pa tudi z domačim bratom nista mogla biti v prijaznih odnosih, kajti bival ni pri njem. Narodne zavednosti ni poznal. — Imel pa je obilo domačih prijateljev, ki so ga obiskovali ter mu izkazali pri pogrebu zadnjo čast v polnej meri. Pogrebnege sprevoda se je vdeležilo mnogo domačega ljudstva, učiteljstvo in šol. mladež, pa vse učiteljstvo (okoli 16 oseb) c. k. mestne šole iz Trsta, kjer je pokojnik služboval. Slednji, kakor tudi njegovi učenci, so mu poslali krasne vence. Zastopniki domače „Čitalnice“ so ga spremili z zastavo, pevski zbor mu je zapel žalostinko.

Rajni gosp. Soban je končal učiteljske v Kopru l. 1879., služboval je neprenehoma v Trstu. Pozneje l. 1887. je izdelal skušnjo ter postal definitiven učitelj na imenovani šoli. Bil je sošolec dobrih narodnih zavednih učiteljev Leop. Zavnika iz Bilj, Ant. Košuta iz tržaške okolice, Prelca i. dr. Prva dva sta že preminola, sedaj je došel k njima še g. Soban. Naj jim sveti večna luč!

Iz Istre (Šolske takse — doklada za italijanski gimnazij —). Deželni odbor istrski misli naložiti 10% doklado za vzdrževanje novega — nepotrebnege italijanskega gimnazija v Pazinu. Ko smo bili zvedeli, da namerava deželni odbor ustanoviti novo šolo, katere potrebo so spoznali šele potem, ko je bila dovoljena hrvatska srednja šola v Pazinu, menili smo, da ima denara na ostajanje, da ga hoče zavreči za nepotrebno laško šolo. Zdaj pa slišimo, da bode morala cela dežela plačevati posebno doklado za laško nepotrebno šolo. Menimo, da ne bodo niti Lahi zadovoljni s tim korakom, kajti znano je, da so tudi oni ugovarjali šolski taksi, ki se je bila naložila na otroke dolžne hoditi v ljudsko šolo.

Istra spada med one dežele, katere imajo ljudsko šolstvo na najnižji stopinji, kajti na tišooče otrok ostaja brez šole in brez poduka.

Za ljudske šole ne more in noče dežela trositi dovolj, za ljudsko-šolsko učiteljstvo nima novcev, da bijim uslišalo večletne prošnje; pač pa naklada nove doklade za nepotrebno srednjo šolo.

To so čudni odnosi in naši Istri. Koliko časa bodo vladali taki turški odnosi? Slovenci in Hrvatje se trudijo na vse moči, da bi zlomili tako gospodarstvo v deželi, ki je po veliki večini slovanska, a podpore nimajo od tam, od kadar bi jo morali imeti. Avstrijska vlada se ne briga za ubogo, zapuščeno Istro.

Politični razgled.

Državni zbor.

V petek, dne 20. t. m. sta bila na dnevnem redu državnega zbora izvolitvi dveh podpredsednikov. Levica je zahtevala, da se jej prepusti mesto prvega podpredsednika ter je predlagala za to mesto dr. Pradeta, zagrizenega nemškega nacionalca. Desnica pa poznajoč važnost tega mesta, si je je prihranila za-se, ponudivši levici mesto družega podpredsednika. Levica je ostala pri svoji zahtevi, a desnica pri svoji volji. Tako je stalo dne 20. t. m. z izvolitvijo prvega podpredsednika v državnem zboru. No, levica je imela uže svojega kandidata; ne pa tako desnica. Izvrševalni komité desnice je prepustil namreč „Slovanski narodno-krščanski zvezi“, da imenuje ona iz svoje srede kandidata za to mesto. „Slovanska narodno-krščanska zveza“ je tudi storila to in je vsled soglasnega sklepa predlagala kot kandidata mesto prvega državnozborskega podpredsednika g. dr. Ferjančiča. Ta svoj sklep je naznanila eksekutivnemu komiteju desnice. V tem komiteju je bila sicer ta kandidatura sprejeta z večino glasov, oglasili so se pa proti njej zastopniki katoliške nemške ljudske stranke, češ, da njih stranka ne bode glasovala sicer proti dr. Ferjančiču, a da tudi zanj ne more oddati svojih glasov z ozirom na njegov blejski govor do čeških akademikov. Desnici pa je bilo ne do belih listkov katoliške nemške stranke, nego do njenih glasov, ako je hotela prodreti s svojim kandidatom pri izvolitvi prvega podpredsednika. Obrnil se je torej izvrševalni odbor desnice zopet do „Slovanske narodno-krščanske zveze“ ter, naznanivši jej zgoraj omenjeno izjavo zastopnikov nemške katoliške ljudske stranke, jej sporočil, da naj imenuje kogarkoli drugega izmed svojih članov razun dr. Ferjančiča, in da bode ta kandidatura vsprejeta brez ugovora. „Slovanska narodno-krščanska zveza“ pa je vzdrževala kandidaturu dr. Ferjančiča toliko časa, dokler se jej ni sam odpovedal, ko je namreč doznal, da misli postaviti njegov klub, ako se odpove on, dr. Laginja na njegovo mesto. — Dr. Laginja je res vsprejel kandidaturu ali z dodatkom, da prepusti prav rad to mesto kakemu Poljaku in tako je torej prišlo, da ni imela desnica dne 20. t. m. tako do pred seje nobenega kandidata in da se je še komaj takrat izcimilo, da je bil izvoljen kot prvi podpredsednik Poljak, dvorni svetnik in vseučilišni prof. Pietak s 197 glasovi proti 165 glasovom, katere je dobil nemški nacionalca dr. Prade.

Umevno pa je, da bi bil dr. Laginja brezdvomno izvoljen, ako bi bil le hotel in bi mu bilo kaj ležeče do svoje osebe. Da je ta izvolitev, če tudi so obstrukcijske stranke in njih sedanji prijatelj grof Clary nekaj priborile ž njo, hudo razkačila levičarje, to so dokazovale psovke, ki so letele s klopi manjšine, posebno na Poljake in pa na nemško katoliško ljudsko stranko. Za sedanjo vlado je pa ta izvolitev brez dvoma njen prvi nevspeh, kajti delala je z vsemi štirimi na to, da bi bil izvoljen za prvega podpredsednika kandidat manjšine dr. Prade.

Pa kakor rečeno, zmagala je manjšina in žnjo tudi grof Clary vsaj v toliko, da ni bil izvoljen dr. Ferjančič. Nas skeli sicer ta zmaga naših sovražnikov hudo, da desica, da govorimo odkritosrčno, prav hudo, ali prebili bi jo, samo Bog dal, da bi ostalo le pri njej. Za drugega podpredsednika pa je je bil zopet izvoljen Lupul. Pri tej volitvi so jo popihali iz dvorane nemški levičarji in za njimi tudi Italijani. Kajpada!!

Danes ima poslanska zbornica sejo. V njej se bode razpravljalo o izjavi mini-

sterskega predsednika grofa Claryja. Oglasilo se jih je k besedi 65 govornikov. Razprava utegne trajati cel ta teden.

K volitvi podpredsednika v državnem zboru.

„Slovanski Narod“ je priobčil v svoji številki od preteklega petka neko brzojavko iz Dunaja, po kateri bi bil pisal dr. Šušteršič dr. Kathreinu pismo naperjeno proti dr. Ferjančiču.

V tem pismu, ki naj bi imelo namen vplivati na nemško katoliško ljudsko stranko, da bi se ista postavila po robu proti dr. Ferjančičevi kandidaturi za prvega državnozborskega predsednika, da je dr. Ferjančič opisan kot najhujši nasprotnik duhovščine kot „Pfaffenfresser.“

Dr. Šušteršič je vsled tega brzojavil uredništvom raznih listov, da je „Narodova“ brzojavka mistifikacija ter objavlja v „Slovenca“ od sobote celo izjavo, v kateri pravi, da izplača koj tisoč forintov onemu, ki bi bil v stanu dokazati, da je on sploh kakemu poslancu katoliške nemške stranke kaj brzojavil ali pa pisal glede dr. Ferjančičeve afere.

Nam ne more biti torej jasno iz zgoraj omenjenega, kaj da je resnica in kaj da je neresnica, opomnimo pa koj, da je obžalovanje vredno, ako se komu krivica dela s trošenjem takih vesti, ako so te neresnične ter da bi se moralo previdnejše postopati posebno pa, ako je dokazano, da ni popolnoma zanesljiv vir, iz katerega prihajajo. Najodločnejše pa bi morali obsojati dr. Šušteršiča, ako bi bilo dokazano, da je resnično kar trdi „Narod.“

Sicer pa moramo zopet opomniti na tem mestu, da zloglasni dopis v „Vaterlandu“ je skrajna netaktnost in da nineverjetno, da ne bi bil nič pripomogel do tega, da ni dr. Ferjančič več izvoljen za prvega podpredsednika. Saj je bila vendar zadeva glede blejskega govora mej dr. Ferjančičem in pa mej dr. Ebenhoch-om, kolikor se spominjamo, še precej razjasnjena s pismi, ki sta si jih pisala drug drugemu ter so bila ta pisma priobčena tudi v listih, predno je priobčil „Vaterland“ oni nesrečni dopis iz Kranjskega.

Ravno ko smo spisali te vrstice, nam je prišel v roke dunajski nedeljski „Vaterland“ in tam stoji natisnjena brzojavka, katero je odposlal dr. Kathrein dr. Šušteršiču. V tej brzojavki izjavlja dr. Kathrein, da ni z nobenim poslanecem govoril o kakem dr. Šušteršičevem pismu, da ni dobil sploh nobenega pisma, ni brzojavke od dr. Šušteršiča niti da mu je znano, da bi jo dobil kak drugi poslanec.

Italijani pri Claryju.

Tudi Italijani da so bili pri grofu Claryju. Zastopala sta jih baron Malfatti in pa Basevi. Grof Clary je tirolskim Italijanom obljubil, da bode natančno proučil njih vprašanje; Tržačanom je obljubil drugo železniško zvezo in pa nova dela v tržaški luki; Furlanom, da bode vravnal vode, a z Istrani, da se je pogovarjal o šolah. „Il Piccolo“ pravi, da so to le besede. Mi smo pa prepričani, da rabi naša vlada pri Italijanih tudi i fatti in da se jim ne bode godilo bolje, če pridejo kedaj pod zaželjeno savojsko žezlo.

Grof Clary v Budimpešti.

Ministerski predsednik grof Clary se je odpeljal v nedeljo dne 22. t. m. v Budimpešto, da poroča cesarju, ki se nahaja tam uže nekaj dni, o tekočih zadevah.

Rekonstrukcija ministerstva.

Še niso ogreli sedanji ministri in voditelji ministerstev svojih klopi in uže hočejo vedeti nekateri o neki rekonstrukciji sedanjega ministerstva. „Reichswehr“ pripoveduje, da se bode zgodilo to v najkrajšem času. Po tem listu bi pristopili nemški liberalni veleposestniki k sedanji desnici in potem bi vstopili v Claryjevo ministerstvo nekateri desničarji. Mi tega bi ne omenjali v našem listu, ko bi iz takih kombinacij in ugibanj vedno bolj jasno ne prihajalo na dan, da sedanje ministerstvo ni nikakor neutralno, kakor trdi samo ob sebi, marveč da je ono sestavljeno po želji liberalnega nemškega veleposestva vsled mešetarenja Chlumeckyjevega.

Shod zaupnikov staročeške stranke.

Shod zaupnikov staročeške stranke je sprejel resolucijo, ki zahteva, naj se jezikovne naredbe nadomeste vsaj z jednakovrednimi določbami, in ki izraža popolno soglasje s sklepi Mladočehov in

konservativnega plemstva. Resolucija povdarja, da treba vztrajati v dose-danji politiki in ohraniti sedanjo večino v parlamentu; volilne rede treba popraviti v duhu pravičnosti za vse sloje državljanov. Jedna glavnih nalog pa bode češkimi politikom, da se narodna nasprotstva med Nemci in Čehi poravnajo, toda le z onimi Nemci, gi se potezajo za ohranjenje neodvisne Avstrije in ki hočejo spoštovati jednake pravice, zagotovljene po ustavi.

Demonstracije na Moravskem.

Včeraj so bile v večih krajih demonstracije, ki pa so se izvršile mirno. Le v Holešovu so bile v veliki meri. Na jedni židovski hiši so razbili okna, dve prodajalnici so oplenili in jedno hišo zažgali. Množica je napadla orožnike, ki so konečno rabili orožje. O tem so bile tri osebe ubite in nekaj ranjenih. Pozneje je poseglo vojaštvo vmes, ki je ob 8. in pol uri udušilo izgrede.

Vojska v Južni Afriki.

Danes je odplulo iz angleških pristanišč 74 parnikov s 112 stotnijami vojakov proti Južni Afriki. Odpotovala je z današnjim transportom cela I. divizija generalnega majorja Cleryja, ki dospe na bojišče sredi prihodnjega meseca. Ta dogodek in pa odlok glede pozvanja takoimenovane „milizreserve“, še bolj pa prvi vojni kredit v znesku 240 milijonov gl. našega denarja, vse to je precej poparilo prebivalstvo šestmilijonskega mesta ob Temzi in ga oropalo prvotne vojne navdušenosti. Žep je najbolj občutljivi človeški organ, ta izrek velja tudi za Angleže, ki dobro vedo, da je to še le — začetek.

Toda vse to bi Angleži konečno že še prenesli, ko bi le nesrečni brzojav tako dovratno ne molčal o dogodkih na bojišču. Vse je namreč prepričano, da tiči za dose-danjimi malobesednimi, X-krat pristriženimi poročili nekaj neugodnega za angleško vojno akcijo.

Pred vsem je že to slabo znamenje, da so morali Angleži proklamirati vojno stanje v Natalu, glavnem taboru angleške armade, ker so vsi domačini vneti za zatiranje Bure. Potem pa pride položaj teritorija od Klimberleya do Mafekinga in dalje, ki je že ves v posesti Burov in kjer za Angleže že skoro ni več rešitve.

Preostaja torej le še bojišče južno od Carlestownu in Newcastleja. Buri se tu res sedaj ne bi mogli kosati z Angleži, ko jim dojde še nova pomoč. Zato so pa tudi toliko pametni, da se sedaj ne podajo na plano sovražniku v pest, marveč ga dražijo samo iz gorskih zased. Ko pa dojde sredi novembra v Natal nova angleška vojna moč, tedaj bodo pa tudi Buri že pripravljene, ker bodo do tega časa lahko gotovi s zahodno operacijo in bodo vse svoje moči zbrali na jugo-vzhodnem bojišču. Buri so prav premeteno postopali, ko so se vrgli najprej na zahodni del in ondoto angleško železnico, ko Angleži na kaj tacega niti v sanjah niso mislili. Gotovo se sedaj že kesajo, a najbrže prepozno.

Z bojišča ni danes nikahkih poročil o usodi Burov, oziroma Angležev na progji Kimberley-Mafeking, nasprotno nam pa današnje brzojavke poročajo o vročem boju v okolici mesta Glencoe, ki leži nekaj milj severno od Ladysmitha in čegar okolica je od treh stranij obkrožena z gorovjem. Povdarjati pa treba znova, da prihajajo vsa poročila iz angleškega vira. Te brzojavke poročajo pa, da so bitko pri Glencoe dobili Angleži. Padlo da je 1000 Burov, a zgubili da so pet topov. Pa tudi Angležev da je padlo nad 300, med njimi tudi general Symons.

Domače in razne vesti.

Pri kardinalu, ki se je predvčerajšnjem vrnil z birmovanja po Brdih, sta kot gosta mons. dr. Mahnič, škof v Krku in mons Petris, škof v Ebronu.

Povišanje. Voditelj ministerstva za uk in bogočastje je povišal v 7. plač. razred gimn. prof. Antona Santela in Frid. Simziga ter real. prof. Al. Möstla in Fr. Plohla. Častitamo svojima vrlima rojakoma!

Imenovanja in premeščanja. Minister za pravosodje je imenoval deželnosodnim svetovalcem; sodnika dr. Jož. Colombisa v Labinju; in deželnosodne tajnike v Trstu: Ivana Valentinciga h okr. sodnji v Piran, Konstantinija Budinicha h okr. sod-

niji v Krk, dr. Mateja Brunettija kot okr. sodnika v Buj. Okr. sodnik Juri Zottig je premeščen iz Krka v Krmin.

Petdeset let šof. Dne 17. novembra t. l. bode petdeset let, odkar ima veliki mecen hrvatskega naroda Josip Juraj Strossmayer skofovsko dostojanstvo. Z narodom hrvatskim se veselimo tudi mi tega redkega slavlja.

Izpitni učiteljske usposobnosti v Gorici pričnejo 13. nov. ob 8. uri zjutraj. Oglasilo se je 15 Italijank, 12 Slovenk in 1 Slovenec.

Notarsko mesto v Gorici. Ker je umrl notar Nordis, je prazno jedno notarsko mesto v Gorici, in za isto vložiti prošnjo je razpisan čas do 28. t. m. Tudi to mesto pritiče edino le Slovencu, ker treba pomisliti, da vsi notarji v Gorici imajo največ dela s Slovenci, z Italijani bore malo, in zato zadošča za Italijane, da imajo enega notarja in ta je Konstantini; drugi pamorajo biti Slovenci. Tako bi bila tudi ta reč razdeljena pravilno. Za novo mesto se poganjajo Italijani na vse kriptlje, in kdo ve, če ga ne dobi tudi kak Italijan!

Zenski podružnici „Sol. doma“ so došli naslednji darovi za določeno loterijo: G. A. Amalija Drufovka, namizje za liker s taso vred. G. A. Karolina Makuc, sodček kisa. Grofinja Coronini, 11 elegantnih in lepih predmetov. G. Savnig in Dekleva, kolesarsko svetiljko. Neimenovan gospod, košek za posetnice. G. čna Cilka Čebren, 6 prtičev. Neimenovan gospod, 1 srebrno iglo. G. čna Drašček, „Sachet“ (l. r. delo). G. župnik ajdovski, 3 knjige (Zlatorog, Prešern, Cimperman). G. Črnogoj mizar, motovilec. G. Bavčar mizar v Selu, elegantno polico. G. Ferfila, čipkast ovrtnik. G. Janko Vukasovič Štiblj, podpolkovnik srbski, veliko srbsko preprogo. G. Breščak, 2 lepi sliki v okvirju. G. A. Koren, ponočno svetiljko, sladkornico, svečnik. Neimenovana gospa, kozarec in steklenico. Neimenovana gospa, elegantno namizje za črno kavo. G. čna Henrika Šantel, šatuljo z ažganimi okraski (l. r. delo). G. Adelina Strel, vezano podobno. G. čna Jelka Mercina, plastično sliko razvaline (l. r. delo). G. čna Klementina Hrovatin, vazo v podobi raze. Od učenk obrtne šole, 5 lesenih, z barvanimi okrašenih predmetov. G. čna Danica Šantel, stensko torbico za kratec (l. r. delo). Od predlanske loterije 20 krasnih dobitkov, katere so takratni dobivci prirediteljem loterije prepustili v zopetno porabo: blazina za zofo, stenska kosarica, fotografija v okvirju (angelj varuh), mapa za časopise, obešalo za ključje, 2 tintnika, sladkornica (steklena), dve vazi, knjiga (Funtkove pesmi), vaza, šest robecev, 2 koska umetnih cvetlic, 2 šopka umetnih cvetlic, šest namiznih prtičev, namizje za kadilce, krušni košek, kovček za šivalno orodje, podlaga za svetilko. G. čna Avgusta Šantel, dva kipa pobarvana (l. r. delo). G. Fr. Vodopivec, 2 zemljevida Goriško-Gradišanske dežele. — Do zdaj je vseh skupaj 63 darov.

V denarju so darovali, in sicer v kronah: G. dr. Andr. Pavlica, stolni vikar 6 K.; g. Josip Ličan, kaplan v Št. Petru 1 K.; g. A. Amalija Gasser 2 K.; g. Viljem grof Puppi 10 K.; neimenovan dobrotnik 20 K.; neimenovan dobrotnik 20 K.; g. A. Karla Devetak 5 K.; g. A. Marija Vilhar 2 K.; g. A. Neža Kovačič 1 K.; g. A. Suttner 4 K.; g. A. Jamšek 1 K.; g. Alfred grof Coronini 20 K.; g. Karol grof Coronini 10 K.; g. Anton Čoš, gostilničar 10 K.; g. Luka Dugar 2 K.; neimenovan gospod 3 K.; g. A. Tereza Vogrič 1 K.; mladino ljub 6 K.; g. Čubelj, cerkvenik 2 K.; g. Sivec 4 K.; g. A. Hrovatin 5 K. Skupaj 135 kron.

Srečke se bodo v kratkem razpošiljale in rodoljubnom razprodajale.

Slovenski trgovci in obrtniki so imeli v nedeljo zaupni shod v Gorici. Sklic ga je bil po sklepu trgovsko-obrtnega odseka „Sloge“ predsednik dr. Gregorčič.

Slišali so se vzbujevalni govori iz ust trgovcev in obrtnikov samih kakor tudi od gg. dr. Al. Raf. Rojica, ces. svetnika Fr. Vodopiveca in drugih.

Izražala se je želja, da bi se taki shodi prirejali kolikor mogoče pogostoma. Prvi prihodnji shod bode po 14 dne t. j. 5. novembra ob 5. uri zvečer v dvorani g. J. Lisjaka na Goriščeku.

Moja doba in podoba. — V spomin svoje sedemdesetletnice 1828—1898 spisal Andrej Marušič, častni kanonik metropolitnega kapitlja v Gorici, kn. nadškof, konsistorijalni svetovalec in višji ljudskosolski nadzornik za veronauk, profesor verznanstva na c. kr. gimnaziju gorškem v p., ud c. kr. dežel. šolsk. sveta itd. — Ravnomar je izšla 80 strani osmerke obsegajoča knjižica, katere se bode gotovo omilila mnogobrojnim prijateljem in čestilecem pokojnega pisatelja.

Knjižica „Bratje in sestre“, katere čisti dohodek je namenjen „Solskemu domu“ in „Alojzijevišču“, se nahaja v zalogi še v velikem številu. Dobiva se po 10 kr. pri trgovcu G. Likarju.

„Slovenka“, zvezek 21, ima sledečo vsebino: Mokriška: Na pokopališču — pesem. J. Potapenko: Brez boja. X. Y.: Vele rože. Etbin Kristan: In družega nič...? J. Sundečić: Sve sam tebi dao — pesem. Zo-

rana: Marjetica maščevalka — pesem. Zorana: Iz ženskega življenja. Marica: Rusija. Razno.

V Gorici je bila slovenščina že l. 1836. enakopravna z nemščino in laščino.

V roke smo dobili razpis službe mestnega davkarja. C. kr. okrožni urad zahteva določno znanje slovenskega jezika. Danes pa služujejo pri mestnem magistratu, s katerim imamo tudi Slovenci opravka, ljudje, ki ali ne znajo, ali pa nočejo znati slovenščine.

Dopisi, katere dobiva mestno županstvo s slovenskega dela dežele, se morajo prestavljati na laški jezik prej, ko se rešijo. Mestni urad mora torej imeti neki oddelek za prestavljanje dopisov. Čemu ta potrat? To se dela samo iz principa, da mestnim uradnikom ni treba znati našega jezika.

„Corriere di Gorizia“ je objavil v prevodu celo odprto pismo Andr. Gabrščeka. — Čestitamo obema!

Kaj je resnica? Nekdo kriči zadnje mesece, da se ga hoče moralno in gmotno končati. V prvem obziru se končuje sam in pri poštenih ljudeh je tudi res končan. V gmotnem obziru pa se mu neki godi še bolje — kajti število naročnikov se mu množi — ako poroča njegovo glasilo resnico. Torej je ves krik neresničen izraz resničnih njegovih razmer. Morda pa kriči le zato, da bi on hotel uničiti novo podjetje?!

Tudi slepec mora sprevideti, da ni resnična trditve „Soče“, da „Možje, za katere (?) je Gabr. požrtvovalno (!) delal (?) 10 let, niso mu nikdar segli pod ramena, nikdar privoščili mu nikake podpore niti tedaj, ko so ga zapeljali k nesrečnim tiskovnim pravdam“. Znano je pač vsakemu zavednemu Slovincu, ki je čital „Sočo“, da je prinašala izkaze doneskov in v pokritev pravnih stroškov (Babscheva pravda) toliko časa, dokler ni bilo prepovedano izkazovanje. Ako bi ne bilo poslednje, bi vedeli, koliko dobička je imel Gabr. od tiskovnih pravd, za katere je molzel denar — celo z brošurami — iz vsega naroda. Kdo more še kaj verjeti?!

Gabršček vedno ponavlja, da se ga hoče z „Narodno tiskarno“ uničiti, če tudi ve, da v Gorici nismo ustanovili nove tiskarne, ampak le obstoječo kupili. — to smo storili tako, kakor je storil on, ko je ustanovil novo svojo tiskarno. Ako je bilo njegovo početje tako znamenita narodna pridobitev, da je celo uvodne članke pisaril in povzdigoval svoje podjetje nad deveta nebesa, ne more biti naše podjetje drugega kot — znamenita narodna pridobitev — in to tim bolj, ker čisti dobiček pojde v dobrodelne namene — v prvi vrsti za slovenske šole v Gorici.

Ako pa bomo pri tiskarni imeli toliko zgube, kolikor je vedno in vedno pripovedoval A. Gabr. o svojih povzetjih, da je ložeje pulil denar iz naroda, no potem ne briga njega nič.

„Najprimitivnejše pravo vsakega človeka, katero varuje kazenski zakon vseh civilizovanih držav“ imenuje A. Gabr. počenjanje, o katerem je bilo čitati med vrstami v „Gorici“. Prečitali smo zopet in zopet svoj članek, a nismo dobili prav nič tacega, ki bi bilo proti najprimitivnejšim pravom vsakega človeka. „Soča“ nam tega tudi ni povedala, kaj je tako zbudlo njenega lastnika.

Vprašamo, ali so morda sledeči naši stavki ono zlodejstvo, s katerim smo se pregrešili proti „najprimitivnejšemu pravu vsakega človeka“; n. pr. ko smo pisali in obsojali kot malovredno ljubezen tacega ljudstva, katerega srce bi se vnelo od nedele do nedele blizo tolikokrat, kolikor dni je v tednu; ali pa ako bi ljubilo tako, kakor sleparček, ki leta od cvetke do cvetke ter vsaki obeta svojo ljubezen; ali pa oni, ki po dnevu gori v zakonski ljubezni, katero opeva celo v podlistku, a ponoči zahaja v vas — ter se ravna nekako po narodni pesmi: tri ljubice ljubiti so čudne reči...

Kdor drugače uči, vodi naše pošteno ljudstvo v pogubljenje.

Zopet bobni A. Gabr. ob neomadeževano (?) čast (!) svojega imena. Ponavljamo mu: Ako hočeš zvedeti, kako se sodi o tvoji ljubezni, tvoji vesti in o neomadeževani časti tvojega imena — pojdi tja, kamor si tako rad zahajal...

In tak človek se hoče zadirati ob ljubezen in vest svojih rojakov?! Poberi se.....

Poseganje celo v zakonsko življenje političnega nasprotnika očituje A. Gabršček v svojem o v a d u š k e m odprtem pismu „Gorici“ — ni se pa upal in ni mogel niti z besedico dokazati te svoje trditve.

Da bi imela „Gorica“ — namen moralno ga ubiti v o č e h vsega naroda, ni res, kajti človek a la Gabršček se ubija sam.

Niti z besedico nismo omenjali ne pokojne njegove soproge, katere po našem mnenju ni bil vreden, še manje pa živče, o kateri sploh ni bilo govora.

Morda pa je Gabr. zadel resnico, da smo kazali na njegove „grešne zveze“, a to tako v rokovnicah, da svet zdaj po „Sočini“ pisavi več sluti kakor po pisavi naše

„Gorice“. Naše besede imenuje „Soča“ in infernalne: vprašamo pa A. Gabr. naj nam pove, ali ne zasluži krivec dejanj, katere ima v mislih, isti ali še hušji izraz; a vendar mi ga nismo rabili. Po besedah Gabr. bi zamoglo soditi, da je bil deležen infernalnega dejanja. Prav, da sam sebe obsoja!

Na vprašanje, katero je stavil na kardinala in na vso duhovščino, odgovarjamo mi, da naše namiganje je bilo resnično in se ni nanašalo na zakonsko življenje, ampak na ono, ki je temu popolnoma nasprotno. Mi smo bili proti prelomljenju „zakonske zvestobe dveh src, ki sta si v ljubezni podali roki in zvestobo obljubili pred oltarjem“, torej smo zagovarjali ravno isto, na kar se sklicuje. Čemu zavijanje?

Pošteno slovensko ljudstvo ne mara, da se mu usiljuje za voditelje ljudje, ki ne drže niti zakonske zvestobe, katero so obljubili celo pred oltarjem! Takim ljudem ni nič svetega na svetu. Kakor prelamljajo celo zakonsko zvestobo s pred oltarja, toliko ložeje bi prelamljali zvestobo do — naroda, katerega bi rabili le kot mlatno kravo, da bi ložeje stregli svojim strastem s pomočjo denara iz narodovega žepa.

Kdor hoče biti narodov voditelj, biti mora pošten in čist značaj! Drugi naj se poberejo tja, kamor jih vleče — strast.

Da je bil A. Gabr. pri spovedi pred poroko, to smo vedeli, ker sicer bi ga ne bil poročil katoliški duhovnik. To ne briga nas prav nič. Skandalozna morala pa je misel, da potem ko je bil kdo pri spovedi, da je tudi pred svetom vse odpravil. Tat, če tudi gre desetkrat k spovedi, a pride pred sodnika, mu to nič, prav nič ne pomaga. Spoved gor, spoved dol, pravi sodnik, ker si kral, si tat in zato boš kaznovan. Lepa uredba bi bila na svetu, ako bi se po storjenih hudodelstvih teklo hitro k spovedi in bi bilo potem vse odpravljeno. Vsi sodniki in odvetniki, vsi zapori bi bili potem brezpotrebni. Zdaj ni tako, v Avstriji ne in tudi drugod po svetu ne. Tako bode v državi, kateri na čelu bode stal A. Gabr. Živela!

Če je le res! Dunajski listi poročajo, da je voditelj trgovskega ministerstva, dr. Stibral, rekel komisariju italijanskega oddelka na dunajski razstavi jedil. pl. Silombriju, da se, ko mine doba sedanji trgovinski pogodbi, klavzula o carini na vino ne obnovi več, ker so vsled iste navstale težkoče s Francijo in Španijo.

Mi pa pravimo: Ko bi tudi ne bilo teh zunanjih težav, že velikanska škoda, katero je povzročila klavzula avstrijskemu vinarstvu zlasti na Primorskem, naj bi bilo dovolj vzroka državnikom, da nas rešijo trtne uši štev. 2. Slednjici tudi ozirni na javno zdravje govore za našo željo.

Za „Šolski dom“ je izročil preč. g. Lovro Juvančič, župnik v Dornbergu znesek 5 gld. Bog povrni!

Nova žandarmerijska postaja se je odprla v Dornbergu.

V Dornbergu in Ribembergu se ponašajo letos z dobro vinsko letino. Vina je za tretjino več kot lani, dobro je, cena zmerna, a kupecev ni.

Nesreča na lovu. Leopold Kante, 24 letni kmet iz Branice je bil šel na lov v nedeljo zjutraj. Puška mu je raztresčila in poškodovala ga na roki, odnesla mu palec, da so ga morali prepeljati v Trst v bolnišnici. Rane so nevarne.

Pred porotniki je bil včeraj obsojen neki Moro na 5 let ječe, ker je v Zagradu ubil svojo ljubico ter hotel potem še samega sebe.

Kis iz vinskih tropin. Kdor ima kaj vinskih tropin, temu ni treba kupovati kisa, katerega lahko sam napravi iz tropin, vode in nekaj malega sladkorja.

Tropine, ko se jih vzame iz stiskalnice, se pusti, da se dobro ogrejejo. Potem jih zmrvijo v primerno posodo, se pusti, da se dobro ogrejejo. Potem jih zmrvijo v primerno posodo, nalij vode in dostavi po 3 klg. sladkorja na 1 hl. Voda na tropinah kmalu zavre in tako jo pusti 2—3 dni. Potem odtoči v drugo posodo, katero pokrij samo toliko, da ne pada kaj nesnažnega v njo. V enem mesecu imaš dober kis. Ako pa bi bil premalo kisel, dostavi nekoliko kvasa.

Uredništvu „Gorice“ je došla iz Ljubljane 21. t. m. sledeča brzobjavka: Prosim sprejeti na vednost, da dunajsko telefonično poročilo v včerajšnjem „Narodu“ „razkrinkani dr. Šušteršič“ sloni na mistifikaciji. Jaz nisem nobenemu članu nemške katoliške stranke, sploh nobenemu poslancu niti črkice pisal o Ferjančičevi aferi. Brzobjavil sem Kathreinu, naj mi pošlje eden izvod dozdevnih pisem, da stvar zasledujem. Dr. Šušteršič.

Razgled po svetu.

Italijanski učiteljski pripravniki v Kopru štrajkajo. — Koperska fakinaža je imela pred 14. dnevi neko slavnost. — Zvečer je z godbo po ulicah razsajala in

nesramno izzivala. Tega so se vdeležili tudi italijanski učiteljski pripravniki. Ker so radi tega prišli v preiskavo, so začeli štrajkati, da jih od 80 le 5 prihaja v šolo. Slovenski dijaki pa se ne smejo pokazati na ulico in si komaj še v šolo upajo hoditi. Hvala lepa, da se v kljub takim rabukam prejšnjih let še dalje v takem gnezdu pusti tako važen izobraževalen zavod!

Dr. Ivan Janežič profesor na Celjskem gimnaziju, je umrl dne 17. t. m. nagloma v konferenčni sobi.

Vojaška večerja. — Kakor poroča „Pester Lloyd“, hoče vojaška uprava od letošnjih delegacij zahtevati znatno povišanje vojnega proračuna v svrhu, da bo mogoče vojakom dajati toplo večerjo. Bil bi že čas za to! Ako bi bili hoteli, bi se to že lahko davno zgodilo. Koliko manj nujnih izdatkov imamo vsako leto, ki nam ne prinašajo prav nobenih koristi, dočim, gre tu za zdravje državljanov, bodočih hraniteljev rodbin in — davkoplačevalcev.

Kaznovana nezvestoba. V Gabrovcih v Srenjskem okrožju se je minolo nedeljo lepa Danica Mažič kruto maščevala. Njen ljubimec, Slavko Vladislavjevič je postal nezvest ter je nameraval snubiti drugo dekle. Danica Mažič ga je v nedeljo zvalila na domače dvorišče ter ga prosila ondi, naj ji posodi nož, da si olupi jabolko. Jedva je imela Danica nož v roki, ko sta planila izza senjaka njen oče in mati ter vrgla Vladislavjeviča na tla. Med tem, ko sta ga držala, mu je odrezala Danica levo uho in pol desnega. Seveda so Danico in njene stariše takoj zaprli. Kaznovani nezvesti ljubimec pa leži težko ranjen v bolnišnici.

Otvoritev skladišča v Sinčevsi na Koroškem se je morala zaradi raznih zaprek preložiti še za 8 dni in se vrši torej v nedeljo dne 29. oktobra t. l. — Novo skladišče je jako lepa in dobro urejena stavba. Otvoritvena slavnost obeta biti prav sijajna in pomemljiva. Skladišče bode v veliko korist slovenskih kmetov. — Podružnica v Velikovcu je začela delovati že dne 11. oktobra, na veliko jezo velikovskih nemčurjev, ki čutijo, da se hoče slovenski kmet tudi v gospodarskem oziru osvoboditi od njihovega terorizma in postati res sam gospodar na rodni zemlji.

Pogorela je dne 15. okt. zvečer slovenska vas Bače blizu Beljaka na Koroškem. Zgorelo je 15 poslopij 12 gospodarjem. Vsa krma, tudi precej živine je ostalo v ognju. Škoda je tem večja, her je zima pred durmi.

Nova slovanska slika. Trgovec g. Peter Nikolič v Zagrebu izdal je že celo vrsto slik iz zgodovine in iz narodnega življenja Hrvatov in Srbov. Te slike so razširjene ne samo po hrvatskih in srbskih krajih, nego tudi po Slovenskem. Skoro v vsaki slovenski hiši se najde taka slika, ki je v resnici pravi okras vsakemu salonu. Slike „Hercegovačko roblje“, „Bosanski bje-gunci“, „Djed i unuk“, „Ranjeni Crnogorac“ in druge, posnete po slavni umotvorih znamenitih slovenskih slikarjev, so tako dobro znane, da o njih pač ni treba govoriti. Vse reprodukcije v gosp. Nikoliča izlozbi izdanih slik so dovršene v vsakem oziru in prav tem slikam se je zahvaliti, da so iz hrvatskih, srbskih in slovenskih stanovaj izginile tiste nemške slike, katere je bilo včasih videti skoro v vsaki hiši, tiste Goetheje in Fauste, Romeje in Julije. To je resnična zasluga, to je velikega narodnega pomena, saj ve vsakdo, kako uprav slike in podobe vplivajo zlasti na mladino, kako neizbrisne vtise zapuste lepe slike v mladih srcih. Slovanske slike dajejo stanovanjem naroden slovanski značaj in utrjujejo in obujajo takorekoč vsak dan iznova slovansko zavednost. Gospod Nikolič ni štedil ni truda ni stroškov, da je vstvaril to galerijo slovenskih umotvorov. Zdaj jo je pomnožil z reprodukcijo znamenite slike prvega srbskega slikarja Pavla Jovanoviča. To je umetnik, ki si je v inozemstvu pridobil toliko ugleda, kakor malokateri drugi. Snov tej sliki je vzeta iz črnogorskega narodnega življenja in predstavlja prizor, kako ded v krogu svoje obitelji in znancev poučuje svojega vnuka v mečevanju. Slika je slavna in obče znana, saj so prinesli posnetke že skoro vsi evropski ilustrirani listi, v tej sliki se zrcali tisto viteško junaštvo Črnogorcev, ki se je poslavlilo na tolikih bojiščih, ljubezen Črnogorca za junaški boj. Vse osebe so jako dobro karakterizirane in srečno grupirane. In ta harmonija v barvah! Brez dvoma spada ta slika mej najlepše in najboljše kar jih je izšlo v založbi g. Nikoliča in gotovo najde obilo kupecev, zlasti ker je oljnati tisek uzoren. Slika je 63 cm visoka in 95 cm široka, a fino pozlačeni okvir je 13 cm širok. Slika velja z okvirom vred 27 gld., ako se ta svota takoj plača, ako pa se plača v obrokih, velja 30 gld. Ta cena je razmeroma jako nizka, ker je slika tako lepa, da za enak denar ni mogoče dobiti druge jednako lepe.

Poslano.

Trditve v 84. št. „Soče“ z dne 20. okt., „da sem naložil dijakom realke, da morajo kupovati zvezke za naloge pri Italijanu“, je tendenciozna izmišljotina. Prof. I. B e r b u č,

Vinarsko in sadjarsko društvo

za Brda

GORICI.

Prodaja naravne in pristne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih briskih vin: burgundeca, rizlinga, modre frankinje in druge

DESERTNA VINA.

Sedež društva je v Gorici, ulica Barzellini št. 20

Oglas.

Podzemeljska obširna klet odda se v najem v ulici Vetturini h. št. 9. — Pogoji zvedo se v „Narodni tiskarni“.

Pozor!

Želod v vsaki množini kupuje podpisane po najvišji ceni. — Ob enem opozarja tudi na zalogo ljubljanskega kislega zelja, katero prodaja v sodčkih po 100, 50 in 25 klg.

Ivan Premrou,

v Gorici, ulica Morelli (za mesnicami) št. 49. zadej.

Bogato zalogo vseh lončarskih in porcelanastih izdelkov in steklenic ima

ANTON KOREN

v Gorici, v Gosposki ulici št. 4.

Velika izber:

krožnikov, skled, skledje, loncev in lončkov.

Vsakovrstne svetilnice za petrolej in olje. Zaloga nožev, vilic in podstarkov.

Vsakovrstne šipe in zrcala.

Reže in vklada šipe za okna.

Priraja po naročilu priproste ali ukusne okvirje za podobe in zrcala.

Cene zmerne, postrežba točna.

Trgovina z jedilnim blagom

G. F. Resberg v Gorici,

v Kapucinski ulici št. 11

ter podružnici na Kornu šte. 2

priloroča to-le blago:

Sladkor — kavo — riž — mast — paper — sveče — olje — škrob — jemen — kvino — primeso — moko — gris — drobne in debele otrobe — turšico — zob — sol — moko za pitanje — kis — žrepla — cement, bakreni vitrijol itd.

Zaloga pristnega dalmatinskega žganja na debelo ter pristnega črnega in belega vina.

Anton Kuštrin

v gosposki ulici št. 23. v hiši g. dr. Lisjaka.

priloroča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino raznih potrebščin n. pr.: kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko in druge. — Olja: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko. — Petroljij v zaboju. — Sladkor razne vrste. — Moko številko 0, 1, 2, 4, 5. — Več vrst rajža. — Mljšveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta.

Razpošilja blago na vse kraje. — Cena primerna. — Postrežba točna.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8 priloroča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 50 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Podpisana priloročata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno prodajalnice jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjavec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf.) Ciril - Metodovo kavo in Ciril - Metodovo mlo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je „Trgovska obrtna zadruga“.

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom

v Stolni ulici št. 2. v Gorici

(tam, kjer je tobakarnica)

priloroča se p. n. slovenskemu občinstvu v Gorici in z dežele.

Prodaja kavino primeso iz tovarne ARNOLD & GUTMANN z Dunaja. Zaloga žveplen družbe sv. Cirila in Metoda.

CENIK

šolskih, pisarskih in raznih drugih potrebščin.

Papir: pradni, zavoj (250 pol) od gl. 1 25	predpisni, „ 200 „ „ 0 70
pisemski, „ 200 „ „ 0 60	Zavitki (kovrti) 100 „ „ 0 20
Šolske pisanke „ „ „ 0 65	Risanke „ „ „ 1 70
Sušilniki „ „ „ 0 08	Ploščice „ „ „ 0 06
Pisala, skatla „ 100 „ 0 25	Ravnila, dvanajstoria „ „ 0 14
Gobice za ploščice 100 „ „ 0 80	Peresa, skatla (144 peres) „ „ 0 25
Svinčniki, dvanajstoria „ „ 0 06	Tinta, 12 steklenic v skatli „ „ 0 15
„ 1 liter v steklenici „ „ 0 35	Knjige, vpisne „ „ 0 04
„ molitvene „ „ 0 12	Podobice, svete 100 „ „ 0 30
Mošnički za denar „ „ 0 10	Nožiči „ „ 0 15

I. t. d. vse po najnižih konkurenčnih cenah.

P. s. Šolske pisanke izdeluje zdaj v svojem področju in imajo mnogo lepši papir in boljši ovitek nego dosedanje.

Za naročila priloroča se najuljudneje v Gorici, Semeniška ulica št. 10.

G. Likar.

Andrej Cermel

na Kornju št. 10.

priloroča sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino vsakovrstnih potrebščin, kakor: kavo vseh vrst, riž, olje itd. Na razpolago ima tudi domačo slanino: špeh in salame in to, na drobno in debelo. Cena zmerne, postrežba točna.

Ed. Pavlin

v Gorici

v Nunski ulici št. 10

nasproti gostilne „Belega Zajca“ usoja priloročiti preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo nagrobnih venecv vsake vrste, rož za cerkve, palm, šopkov za nove maše in poroke, voščenih sveč, mrtvaških oblek, rakev vsake velikosti, zlatih črk, lesenih stajal za palme, zlatih loncev, svilnatih trakov vsake širjave in barv, črno rumenih, trobojnic bisernih venecv, papirja (manšete) za izdelovanje cvetlic.

Belega in črnega papirja in zlatih nog za vakve, zlata za olepšanje.

Vse po najnižjih cenah.

Opozarjam tudi da tiskam črke na derilo in sprejeman vsa v to stroko spadajoča dela.

C. kr. privil. kroji vsakateremu razumljivi kroji obleke vsake mode. Dobivajo se v moji zalogi Cinguli, mašne kuje zavrtnice za čestito duhovščino.

M. POVERAJ

trgovec na Travniku šte. 22. I. nadst.

Bogata zaloga vsake vrste blaga, gotovih oblek, perila in vseh spadajočih priprav za obleke vsakega stanu.

Novo blago došlo za spomladansko in letno sezono iz avstrijskih in angleških tovarn. Dobivajo se novi patentirani hlačniki na pasih; ni treba več gumbov, tele hlačniki so jako pripravi.

Sprejemajo se naročila za izdelovanje oblek, tudi za dame fineje vrste po vsakateri zahtevajoči modi.

Kdor ukupi pri meni blago mu je prosto dati delati kjer hoče, ker pri meni je delo nekaj dražje, ker se šiva večinoma z rokami. Blago in izdelane obleke so tako po ceni da ceneje ni mogoče zahtevati. Obleke za dečke od 3 do 10 let stanejo 1 glđ. 50 kr.

Ivan Katnik

gostilničar pri

ZLATEM KRIŽU

Kapucinska ulica h. št. 2.

Priloroča se slavnemu občinstvu v Gorici in z dežele na mnogobrojen obisk. — Toči pristna bela in črna vina, ter postreže včasak prav za okusno pripravljenimi jedmi.

ZALOGA

vsakovrstnih šivalnih strojev

Fani Drašček

v Gorici

Stolna ulica št. 2. (v prodajalnici jestvin).

Ne boji se tekmovanja.

Prodaja stroje tudi na mesečne ali tedenske obroke.

Stroji se iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti

Priloroča se slavnemu občinstvu v Gorici in deželi

„Narodna tiskarna“

ki se je preselila v nove prostore, sprejme vajenca - učenca, kateri je končal eden ali dva razreda srednjih šol.

TEODOR SLABANJA

srebrar

via Morelli 12 — GORICA — ulica Morelli 12

uljudno priloroča velečastiti duhovščini svojo znano delavnico za izdelovanje cerkvenih posod in orodij iz srebra in medenine, najboljše kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni, da se ne boji konkurence. Stare reči popravi, posrebi in pozlati v ognju. Izdeluje tudi v ognju pozlačene strelovođe iz bakra po najboljših iznajdbah. Ilustrovani cenik franko in zastoj.

Da si pa morejo tudi bolj revne cerkve naročiti cerkvenega korinskega blaga, olajšaje jim to zgoraj omenjeni s tem, da jim je pripravljen napravljati blago, ako mu potem to izplačujejo na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalce sam lahko toloči.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici, Gosposka ulica hiš. št. 7.

Velika zaloga

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsaki stan in vsaki letni čas

v največji izberi

kakor: sukno, platno, prtenino Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce Jäger itd. itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

NAZNANILO.

Podpisane uljudno priloroča slavnemu občinstvu, posebno častiti duhovščini, uradnikom, učiteljem, sploh gosposkemu, delavskemu in kmečkemu stanu, posebno pa novoporočencem

svojo bogato zalogo vsakovrstnega pohištva,

podob na platno in šipe z različnimi okvirji, ogledala vsake velikosti ter preproge za okna. Različne stolice iz trsa in po nemškem slogu, posebno za jedilne sobe. Blazine na strune in afriške trave z žimami in platnom na izbiro ter razne tapetarije. Sprejema naročila od priproste do najfineje jedilne, spalne in posetne sobe od prvih mizarskih mojstrov, posebno od odlikovane Črniogoveje delavnice v Gorici.

Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, priskrbijo se po izbiro cenikov v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

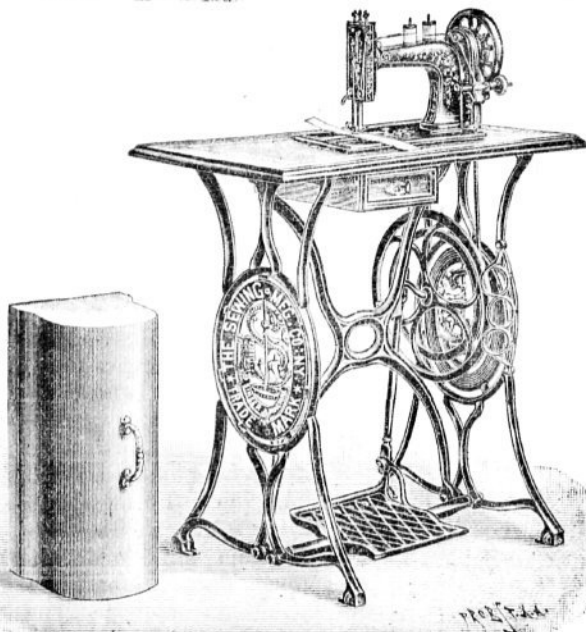
Nadejaje se obilega obiska iz mesta in dežele, belježim z odličnim spoštovanjem

ANTON BREŠČAK,

Gosposka ulica šte. 14 (Via Signori N. H).

Glej! Glej! Čuda!!!

v Nunski ulici št. 14, 15, 16.

Zaloga šivalnih strojev za vse stroke šivanja in edina slovenska zaloga dvokoles.

V zalogi se vdobijo tudi posamezni deli šivalnih strojev in dvokoles, kakor tudi šivanke, katerih ducat stane za šivilje 36, za krojače 45 in čevljarje 50 kr.

Popraviljalnica šivalnih strojev in dvokoles, za katerih delo se jamči.

Za dobroto naših šivalnih strojev se jamči let 5/2.